

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1688/2023
17.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миомир Ралевић, адвокат из ..., против туженог Центра за културу Мајданпек из Мајданпека, кога заступа Бобан Прокић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/22 од 08.12.2022. године, у седници одржаној 17.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/22 од 08.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мајданпеку П1 17/21 од 21.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се поништи као незаконито решење туженог о престанку радног односа тужиље број .. од 03.01.2019. године, који је радни однос заснован уговором о раду на одређено време број МК .. од 01.01.2018. године са трајањем до 31.12.2018. године и анексом број .. од 23.03.2018. године због повећаног обима посла на „...“. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да је радни однос тужиље код туженог заснован на одређено време у периоду од 04.02.2015. године непрекидно до 31.12.2018. године прерастао у радни однос на неодређено време. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да се на име накнаде штете због изгубљених зарада накнаде регреса за годишњи одмор и накнаде топлог obroка за период од 01.01.2019. године па до закључења уговора о раду на неодређено време, односно враћања на рад, исплати износ у висини по налогу вештака финансијске струке са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваке појединачне месечне зараде, накнаде за регрес за годишњи одмор и накнаде за топли оброк, па до коначне исплате, као и да надлежном Фонду за исти период на име тужиље тужени обрачуна и уплати у корист РФ за ПИО доприносе за обавезно пензијско – инвалидско осигурање у корист РФ за здравствено осигурање, доприносе за обавезно здравствено осигурање у корист Националне службе за запошљавање, доприносе за обавезно осигурање за случај незапослености. Ставом четвртим изреке,

обавезана је тужила да туженом на име накнаде трошкова поступка исплати укупно износ од 156.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/22 од 08.12.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Основног суда у Мајданпеку П1 17/21 од 21.09.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Према члану 441. ЗПП ревизија је дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у периоду од 04.02.2015. до 31.12.2018. године била радно ангажована код туженог по основу 12 уговора о раду који су сукцесивно закључивани на одређено време. Последњи (12-ти уговор о раду МК – .. од 01.01.2018. године) тужила је закључила ради обављања „...“, на период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године. Овај уговор о раду је измењен у тачки 1. анекса број .. од 23.03.2018. године тако што се речи „...“ замењују речима „...“. Међу странкама није било спорно да су у питању преименовани послови али да се радило о истоврсним пословима. Решењем туженог број 4 од 03.11.2019. године констатовано је да је тужилци код туженог престао радни однос дана 31.12.2018. године, истеком рока за који је заснован.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев неоснован.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 13/17) предвиђено је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступање одређеног догађаја за време трајања тих потреба (став 1). У даљим ставкама тог члана предвиђено је када послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим лицима заснива на период са прекидом или без прекида и не може бити дужи од 24 месеца. Радни однос тужила је засновала сходно одредби члана 175. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 13/17). Назначеном одредбом прописано је да радни однос престаје истеком рока за који је заснован. Како је тужила последњи уговор о раду од 01.01.2018. године закључила на одређено време, односно истим је продужен рад на одређено време утврђен чланом 3. тачка 2. уговора о раду број МК .. од 01.07.2017. године, почев од 01.01.2018. до 31.12.2018. године, то је радни однос престао на законит начин у складу са напред назначеном одредбом јер је истекао рок на који је радни однос заснован. Решењем, самом по себи не одлучује се о праву, већ се у овом случају само саопштава његова садржина. Радни однос престаје по сили закона по истеку рока на који је закључен.

Даље, у вези прерастања радног односа са одређеног на неодређено време, нижестепени судови налазе да је тужилца радила у периоду од 04.02.2015. до 31.12.2018. године. Закључила је 12 уговора о раду али је обављала различите послове – како је назначено у тим уговорима. Иако међу странкама није спорно да су у питању истоврсни (преименовани) послови, и иако према одредбама Закона о раду до преображаја радног односа долази на тај начин што запослени настави са радом по истеку не само уговореног рока (пет радних дана) већ и када настави са радом и након законског одређеног рока а када траје дуже од 24 месеца.

У конкретној чињеничноправној ситуацији мора се имати у виду одредбе Закона о буџетском систему чије норме су обавезујуће за тужену као и Закон о изменама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 142/14... 95/18) а који је био у примени у време настанка спорног односа. Чланом 27е став 34. цитираног закона прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2019. године односно каснијим изменама тај рок је продужен до 31.12.2020. године. Ставом 34. члана 27е је прописано да се може одступити од прописане регулативе али уз услов да се добије сагласност тела Владе на предлог надлежног министарства односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства с тим што број запослених на одређено време због повећаног обима посла лица ангажована по уговору о делу повременим пословима или преко омладинске студентске задруге не може бити већи од 10% од укупног броја запослених. Чланом 105. назначеног закона прописано је да ако су одредбе других закона односно прописи у супротности са овим законом примењују се одредбе овог закона.

Имајући у виду чињеницу да је тужени корисник буџетских средстава то се на истог односи забрана новог запошљавања односно заснивања радног односа мимо претходне прибављене сагласности надлежног органа (која у овом случају не постоји) па стога радни однос тужилце са одређеног није могао прерасти у радни однос на неодређено време. Сходно одлуци о том делу тужбеног захтева произлази да је тужбени захтев тужилце у преосталом делу неоснован.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужилце.

Наиме, правилно су нижестепени судови закључили да се у овом случају не може применити одредба члана 37. став 6. Закона о раду. Тужилца је засновала радни однос на одређено време а доношењем решења о престанку радног односа само се констатује да је радни однос престао јер је истекао рок на који је радни однос заснован. Даље, у овом случају не могу се применити правила која регулишу преображај радног односа са одређеног на неодређено време. При овако чињенично-правној ситуацији и имајући у виду одредбу Закона о буџетском систему и члан 27е став 34. цитираног закона (са каснијим изменама) правилно је закључено да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања упражњених радних места до 31.12.2012. године. Изузетак назначене забране предвиђа став 36. цитираног прописа (заснивање радног односа са новим радницима до 10% од укупног броја запослених) могао је бити примењен само у случају прибављања сагласности Комисије Владе уз прибављено мишљење надлежност министарства (сагласно ставу 35-37). Правилно закључују нижестепени судови да се овде ради о императивној примени тих

прописа јер је чланом 105. цитираног закона прописано да ако су одредбе других закона односно прописа у супротности са овим законом онда се примењују одредбе тог закона. Како је тужени корисник јавних средстава, правилно је закључено да се цитиране одредбе Закона о буџетском систему примењују и на њега, те да је стога правилан и закључак да је тужбени захтев тужиље неоснован у целости. Ово из разлога што други део тужбеног захтева везано за исплату и уплату доприноса зависи од претходног дела тужбеног захтева тужиље у погледу квалификације и заснивања њеног радног односа код туженог.

Имајући у виду напред изнето на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић